

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " " 6 " 50
mesec " " 2 " 20

V upravnštvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " " 5 " — " —
mesec " " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 15.

V Ljubljani, petek 19. januarja 1900.

Letnik XXVIII.

Liberalni noj.

Kogar hočejo bogovi uničiti, ga oslepe, pravi pregovor, kojega istino moramo obraditi tudi na naše liberalce pri »Narodu«. — Dobro čutijo in to jim ljubljanski davkoplačevalci prav na debelo dopovedujejo, da so napravili veliko neumnost s svojo gonjo proti temu, da bi se škofovi šolski zavodi gradili v Ljubljani. To dokazuje zlasti župan Hribar s svojimi popravki, v katerih dokazuje, da pri tem magistrat ljubljanski ne nosi nobene krivde.

»Narod« je tudi o tem prepričan, da zavod, kjer bi bilo kakih 300 dijakov, precej potrebuje najraznejših stvari in je v veliko korist kmetu, obrtniku in trgovcu. Vsakdo ve, da Ljubljane ne bodo redile široke ulice, da je ne bodo rešili vsi razni turnčki po novih hišah, marveč le veliko število ljudij z obilnim prometom in z mnogimi potrebami.

Vkljub temu »Narod« piše: Brez ozira na nazadnjaštvo, ki se bo iz škofovih zavodov širilo po slovenski domovini in v prvi vrsti po Kranjski deželi ter pehalo v pogubo resnične omike in pravega napredka tako krvavo potrebni slovenski narod, bodo ti zavodi prava nesreča za tisti kraj, kjer bodo stali. V prid teh nesrečnih zavodov se izsesava naše ljudstvo sedaj in izsesavali ga bodo še v hujši meri, kadar bo treba dobiti sredstev za vzdrževanje. Ljubljana bi takorekoč izkravela, če bi bili škofovi zavodi na njenih tleh, tako bi se prebivalstvo odiralo za »prostovoljne prispevke«. — Dovolj citatov iz »Naroda« za sedaj, kajti take neumnosti, kakor stoji tukaj zapisana črna na belem, se že gotovo sto let ni nihče iznebil.

V istem nesmislu piše »Narod« dalje: Koristi bi od zavodov ne imela Ljubljana prav nobenih. Koliko je že sedaj klerikalnih zavodov v našem mestu! Skoro več, kakor v vsakem drugem. (Pa Ljubljana vendar še ni izkravela?! Op. vred.) Ni ga iz lahka dobiti mesta, ki bi bilo tako blagoslovljeno z vsakovrstnimi klerikalnimi napravami kakor Ljubljana. Prebivalstvo velja te naprave ogromne svote, a kdo ima kako korist od njih«.

Ali ni to največja budalost, ki si jo moremo misliti? Od koga pa ima Ljubljana korist? Ali ne od onih, ki v njej živé in tukaj puščajo svoj denar za svoje potrebe, in če so ti tudi preklicani »klerikalci«, njih denar nosi istovredno cesarjevo podobo.

Mi še jedenkrat konstatujemo, da ga še ni bilo mesta, ki bi se bilo branilo tudi z gospodarskega stališča kakeršnih koli šolskih zavodov. Tudi liberalcev ne poznamo po drugih krajih, ki bi se bili kaj tacega branili, to je bilo prihranjeno samo našim ljubljanskim liberalnim abderitom okoli »Naroda«, ki mislijo, če so sami siti v »Narodovem« uredništvu, da je potem tudi za ljubljanske trgovce in obrtnike vse dobro poskrbljeno.

Kako pa je mogoče, da »Narod« pisari take nesmisli? — Ali ne bodo tudi njegovi somišljeniki se naveličali takih neumnostij? — V tem pogledu moramo reči, da »Narod« dobro pozna svoje ljudi, dobro vé, da jim sme kvasiti, kar jim hoče, samo ako zabavlja proti »klerikalcem«. — Ljubljanski liberalci torej zaslužijo tako glasilo, kakor ga imajo. Ljubljanski davkoplačevalci čutijo silno in vedno huje rastoče breme davkov, vedó, da so to v mnogem zakrivili liberalni gospodarji na magistratu, mnogi izmed njih zato zabavljajo proti takemu gospodarstvu, toda kader pridejo volitve, tedaj jim pokaže »Narod« rudečo cunjo, začne gonjo proti »klerikalizmu« in precej ti ljudje na vse pozabijo in gredo za »Narodom« na volišče. Dokler bodo sedanji liberalni davkoplačevalci v Ljubljani tako malo razsodni, dotlej zaslužijo, da se jim vedno bolj trda godí in da ne bodo vsled novih šolskih zavodov izkraveli, ampak izkraveli vsled prevelikih davkov ter vsled premajhnega prometa, ker njih liberalni kolovodje ljudi in cele zavode gonijo iz Ljubljane proč. Od megle in od električne luči vendar Ljubljančani ne bomo mogli živeti!

Najboljši dokaz, kako smešni so »Narodovi« liberalci, ki se branijo šolskih zavodov v Ljubljano, so zato pametni možje drugih krajev, bodisi naši ali pa liberalni, ki hodijo po raznih deputacijah prosit škofa, naj v njih krajih zida šolske zavode. Take želje so se do sedaj izražale iz St. Vida, iz

Medvod, iz Logatca, z Vrhniko, iz Kamniškega okraja itd. Take izjave kažejo, da imajo možje res kaj smisli za korist svojega kraja.

Naravnost brezvestno pa je to »Narodovo« hujskanje proti škofovim šolskim zavodom zato, ker so to slovenski šolski zavodi, proti katerim »Narod« vodi tako gonjo; ker je nadalje obče znano, da je slovenska mladina na naših srednjih šolah tako številna po posameznih razredih, da je naloga profesorjev zaradi tega zelo obtežena ter da so vspehi pouka pri dijakih manj ugodni, da je torej nujno, da se ustanovi še več srednjih šol. In če se tudi sedanja nižja gimnazija v Ljubljani povzdigne v višjo, bo ta nedostatek še vedno ostal.

Pametni ljudje zato vsi odobravajo škofovo misel tembolj, ker bo zavod imel tudi internat, kjer bodo gojenci z vsem potrebnim oskrbljeni. Naj torej »Narod« razgraja kolikor hoče, njegov krik ne bo onemogočil tega velikega dela, kateremu je naš junaški škof posvetil velik del svojih možij tembolj, ker darovi tem številnejši dohajajo, čimbolj se »Narod« zaletava v vzornega škofa in v njegove nameravane šolske zavode.

Iz delegacij.

Delegaciji sta v sredo dovršili svoje delo. Največ govora je bilo v avstrijski delegaciji o notranji politiki. Osobito češki delegatje so ostro kritikovali ono politično smer, ki se protivi popolni enakopravnosti avstrijskih narodov in z ozirom na Nemčijo ter Italijo nekako prednost daje vsepovsod nemškemu in italijanskemu prebivalstvu.

Razni govorniki so se dotikali tudi narodnostnega vprašanja v armadi. Mi smo vedno naglašali, da se v armado ne smejo zanašati politična in narodnostna vprašanja, sploh nikaki prepiri. S tem pa ne rečemo, da bi se vsak nenemški vojak moral odpo vedati svoji narodnosti. Tudi priznamo, da mora vojak strogo izvrševati vsa povelja, kajti armada brez discipline je zgubljena.

Torej tudi ne ugovarjamo, da so bili kaznovani oni vojaki, ki so se navzlic povelju na kontrolnih shodih oglašali »tukaj«, »zde«, »aica«, »jelen« itd. Pripomniti pa

moramo, da je velik razloček mej onimi, ki so to morda storili namenoma, in onimi, ki so se brez vsacega postranskega namena oglašali v svojem materinskem jeziku. In konečno nam bodi dovoljeno vprašanje: Ali je bilo potrebno tako povelje, vsled katerega je malenkost postala velika državna afera?

V torek je v avstrijski delegaciji dr. Pacak grajal oni osorni ton, v katerem se odgovarja na interpelacije. Mi se ne damo ostrašiti, pravi govornik. Mi hočemo o vsem govoriti, kar se nam potrebno zdi v korist našega naroda, ker smo neodvisni ljudski zastopniki. Narodi ostajajo, a države se preminjajo in zginjajo. In minister za vnanje stvari naj bi se toliko ne vtikal v notranjo politiko.

Dr. Pergelt je največ polemizoval z dr. Kramarom, češ, da so Čehi zakrivilí onemoglost avstrijske države, ker so največji nasprotniki nemškega naroda. Dr. Pergeltu so odgovarjali dr. Pacak, dr. Stransky in dr. Kramar.

Konečno je odgovarjal minister grof Goluhovski na razna očitjanja. Minister odločno ugovarja, da bi se utikal v notranjo politiko. On sicer pozna narodnostni prepir in želi mir mej narodi, toda nikomur ni dajal svetov o sredstvih in potih do miru. Minister dalje zagovarja trodržavno zvezo, češ, da ta zveza nima drugega namena, nego jamčiti za evropski mir. Toda trodržavni zvezi se očitajo stvari, za katere ne more biti odgovorna. Minister odločno ugovarja, da bi bila Avstrija odvisna od Nemčije in da se Prusi vtikajo v našo notranjo politiko. Proti vnanjim pa avstrijska vlada nima nobenih pripomočkov, saj bi trebalo v tem oziru pri nas doma marsikatero premembe. Konečno minister odgovarja na razne interpelacije.

S tem je bila generalna debata končana. V nadrobni razpravi omenja dr. Gessmann, da se čujejo mnoge pritožbe proti tiskovnemu uradu vnanjega ministerstva. Ta graja pa se ne tiče ministra samega, ampak njegovih organov. In to velja v prvi vrsti o voditelju tiskovnega urada. Sekcijski načelnik Doczi je celo sotrudnik raznih listov, tako »N. Pester Journala«, ki je naredil precej zbrige glede avstro-ogerske nagodbe.

LISTEK.

Sest dni v Italiji.

Spisal Martinkov.

(Dalje.)

Kako mi preseda ta presneta roba, vendar bi jo nerad kar zastonj pustil v Trevizu. V take misli zatopljen in nejevoljen sam nase srečam fantiča, kateremu se je brala revščina in glad na obrazu. Zaupljivo se ustopi pred-me rekoč: Signore, ho fame. Prego un centesimo! — Nekaj se mi je ravnokar vzbujal spomin na sv. Antona, pomočnika v takih zadevah. Dobro, si mislim, poskusi! Zraven naju je prodajala branjevka male hlebce, nekaj jih kupim fantu in ga gledam, kako z veseljem otepa kos za kosom. »Grazia, signore« zahvaljuje se mi siromak in gre svojo pot dalje. Zopet grem sam počasi po neki ulici, pa glej, kakor bi se mi drugi svet odprl, stojim pred zaželjeno gostilno. Tu pobašem svojo prtljago ter jo nesem na postajo, da ne pridem zopet tako zadrego. Je-li bil to slučaj, ali kaj

drago, in naj poskusi v enaki zadregi s sv. Antonom, kakor jaz, ali pa naj pusti svojo prtljago na kolodvoru v »garderobi«, da ne bo prišel v tak precep kakor jaz.

Od veselja, da sem našel svojo robo, uberem zopet pot po mestu. Vse je bilo živo zvečer po mestu. Življenje po laških mestih ob takih prilikah kaže veliko večjo živahnost, kakor pri nas; a vendar nisem zapazil kake posebne nerodnosti. Proti tujcu se znajo vesti Lahji prav dostojno, da, prijazno. V svoji zvedavosti zgrešil sem zopet pot, a neki prijazen meščan spremil me je prav do postaje. Ravno prav! Kmalo ima oditi vlak proti Benetkam. Le nekaj časa hodim ob železnični progi pri kolodvoru poleg mnogih drugih ljudi, ki so pričakovali z menoj vred vlaka, in že je treba vstopiti. Precej ljudi se je nagnalo v voz, v katerem se vozim jaz. V začetku vožnje se mi je zdelo vsled vednega živahnega pogovora teh Lahov, kakor bi pritrkaval z vsemi štirimimi, a scasoma sem se privadil in utrujen od pota naposled zadremal.

Klic »Mestre« me zbudi iz dremote.

je todi okoli, le toliko sem zapazil, da je postaja prav lepa in čedna. Zdaj na dalje proti Benetkam ne smem spati. Tu se začne kmalu dolgi zidaa most, po katerem hiti vlak naravnost na beneški kolodvor. Sicer res nisem v temi opazil posebnega, le v plitvem morji ali laguni se je svetlikala kaka lučica. A kolikor bližje se peljemo Benetkam, tem večja razsvetljava se kaže na gladki morski ravani. Venezia! Venezia!, veselo kličejo sprevodniki, in vse se udere z vlaka na kolodvor in od tod po mestu, kamor je kedo vedel in znal. Le jaz stojim kakor Lotova žena nepremično na enem mestu.

Namenjen sem bil v hotel »Sandwirt«, a kako naj pridem tje. Nekaj čolnov ali gondol je res čakalo in veslači so vpili na vse grlo, vabeč v ta ali oni hotel. Kako pa se naj človek takoj spozna v tako pozni nočni uri! Šlučajno pride do mene neki mladi fakini ter mi po sili vzame robo iz rok in vprašuje, kam želim iti. Ker mi le ne da miru, udam se mu naposled jaz posavski svojeglavec ter mu naročim, naj me spremi do »Sandwirta«. »Mio Dio, che loptano«, iz-

njim. Po dolgih ovinkih, ozkih ulicah, mostovih brez konca in kraja me privede srečno okolu polnoči do zaželjenega hotela »Sandwirt«.

Pa je zopet smola! Vse je napolnjeno! Ker pa le ne odjenjam, češ, eno posteljo mora še imeti, če tudi v zadnjem kotu, se me vendar le usmili prijazen gostilničar — ali kaj je že bil — ter me pošlje v neko sosedno hišo, kjer sem v kaj elegantni sobi ves utrujen od pota prvokrat v Benetkah prav sladko zaspal.

Bilo je krasno pomladno jutro, ko sem se zbudil tretji dan svojega bivanja v Italiji že precej pozno v oni zasebni hiši v drugem nadstropju. Res elegantna spalnica to! Odprem okna na stečaj. Prijazni in sveži morski veter veje sem čez kanal della Giudeza. Solnce stoji že precej visoko nad St. Giorgio Maggiore. Spodaj ob »riva degli Schiavoni« je vse živo ljudi, kakor po mravljišču. Hajd na prosto!

Kmalo sem bil tudi jaz na slovanskih tleh ter korakam ponosno po domačih tleh ali kali. Vsaj nekaj pred štirimimi sto leti so

Minister grof Goluhovski odločno ugovarja trditvam dr. Gessmanna.

Konečno je delegacija dovolila dispozi-
cijski kredit v znesku 600.000 gld. in kredit
za Bosno in Hercegovino.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. januarija.

Ministerska kriza bo z današnjim
dnem definitivno rešena, v kolikor se namreč
tu more govoriti o definitivnosti. Vlada se
je večeraj popoldne povrnila z dvornega lova
na Dunaj ter je že našel prošnjo Wittke-
vega ministerstva za ostavko, kakor tudi že
Koerberjev konačni načrt za sestavo novega
kabineta. Prav mogoče je tudi, da so že
spisana vsa dotična pisma, in ko vladar ko-
nečno odobri načrt sledi takoj imenovanje,
ki ga objavi jutrišnja uradna »Wiener Ztg.«.

Novo delegacijsko zasedanje? Vče-
rajšnja dunajska židinja poroča, da namerava
skupna vlada že v maju sklicati delegaciji k
novemu, 36. delegacijskemu zasedanju, v ka-
terem se takoj prične razprava o proračunu
za leto 1901. Vsled tega bodeta parlamenta
že v najkrajšem času dobila nalog, naj iz-
volita nove delegate. — »Reichswehr« meni,
da ta vest ni še nikjer potrjena in je tudi pre-
cej neverjetna. Vkljub temu je pa vsekako
gotovo, da bo vlada pritiskala na to, da se
v prihodnje preje snideta delegaciji, kakor
letos, da se rešitev skupnega proračuna zo-
pet ne zavleče. Vladi se zdi to potrebno po-
sebnost še vsled tega, ker bo v bližnjem za-
sedanju prišlo na vrsto vprašanje o pre-
osnovi častniških plač in pa morda tudi že
o pomnoženju stalne armade. V obeh slu-
čajih pričakujejo dolgotrajnih obravnav.

Mesto moravskega namestnika bo
vsled imenovanja barona Spens-Boodena članom
v novem Koerberjevem ministerstvu
izpraznjeno in dosedaj še nihče ne ve, kdo
mu bo nasledoval na tej važni postojanki.
Dunajska »N. Fr. Presse« poroča, da se v
parlamentarnih krogih govori o drž. posl.
grofu Vetter von der Lilie, sinu moravskega
deželnega glavarja. Moravskim Nemcem bi
bil neki ta mož zelo pogodu, ker si je kot
okrajni glavar v Boskovicah pridobil simpatije
vseh in je baje zmožen tudi obeh deželnih
jezikov. Akoravno pa je mož tako na dobrem
glasu pri Nemcih, vendar nima ravno pre-
več upanja na zmago, ker mu je na potu
sorodstvo z deželnim glavarjem, in bo toraj
baje mesto njegova namestoval barona Spens-
Boodena bivši poljedelski ozir. naučni mini-
ster grof Bylandt-Rheidt.

Ogerska poslanska zbornica se je
včeraj zopet sešla k rednemu parlamentar-
nemu delu. Na dnevnem redu so pred vsem
nagodbene predloge. Takoj v včerajšnji seji
je stavila skrajna levica predlog, naj se
prične razgovor o kraljevem odloku gledč
določitve kvote za prvo polovico leta. Temu
predlogu se je ustavil ministerski predsednik
Szell ter le dovolil, da se razpravlja o tem
vprašanju le s stališča odgovornosti vlade,
se je li postopalo zakonito pri tem odloku.
Razprava bo bržkone precej zanimiva, ker
gotovim mažarskim krogom nikakor ne more
v glavo, zakaj bi Avstrija ne prevzela i na-
dalje celih 70 odstotkov.

poleg Dalmatincev. To obrežje »deglj Schia-
voni« vežejo razni mali kanali, držeči v
morje. Čez vsak tak kanal je ob obrežju
most, po katerem je treba iti po zložnih
stopnjicah gori in doli. Mostovi so zato stop-
njicasti in visoki, da morejo spodaj gondole
voziti, katere nadomestujejo v Benetkah
vsakovrstne vozove. V vsem mestu ni videti
nobenega voza ne za vprego, ne za samo-
teč, zato je pa tudi tako mirno. Čudno se
mi zdi, da nisem prav nič pogrešal ropota-
nja voz, dasiravno sem ga navajen od mla-
dih nog. Pod arkadami dožve palače pridem
na trg sv. Marka ter zavijem naravnost
v cerkev, ne meneč se sedaj za njene po-
sebnosti. Ko sem opravil sveto mašo, pokle-
čim še nekaj časa v zakristiji in poslušam
čudovito lepo igranje v cerkvi. Tudi unisono-
petje pri slovesni sveti maši mi tako ugaja,
da sem kar zamaknjen. Saj pa tudi ni bilo
čuda, da me je orgljanje tako očaralo. Igral
je namreč na orglje slavni Perosi, ki je bil
tedaj organist v cerkvi sv. Marka.

(Dalje prih.)

Zasluzen poraz francoske vlade.

Waldeck-Rousseau ova, vsemu karkoli je v
zvezi s krščanstvom, sovražna francoska
vlada je predvčeršnjim v poslanski zbornici
doživela poraz, vsled katerega mora, ako
imajo njeni člani le še količkaj čuta pravič-
nosti, pobrati šila in kopita. Posebna komi-
sija poslanske zbornice se je namreč posve-
tovala o vladni predlogi, s katero se določa,
da bodo v bodoče vprejeti v kako državno
službo le oni, ki so vsaj tri leta pohajali
kako državno višjo šolo. Načrt je toraj oči-
vidno naperjen proti vzgledno in uspešno
delujočim katoliškim šolam v Franciji. Toda
vlada je obračala, komisija pa obrnila ter s
14 proti 9 glasovom odklonila vladno pred-
logo. Proti predlogi niso glasovali samo
»klerikalci« ampak tudi poslanci Ribot, Be-
auregard, Blanc, Anyard, Lemoigne, Prache,
Perreaux in Brun, katerim se pač ne more
očitati, da kakorkoli simpatizujejo s »kleri-
kalcii«. Osem mož je toraj glasovalo proti
vladi samo radi tega, ker se jim studi vladna
politika, in ker tak načrt ni prav v nobenem
razmerju s tili hvalisano »liberté«. Sloboda
hoče francoska vlada samo sebi in svojim,
kakor delajo sploh vsi moderni pseudo-
liberalci.

Kriza v grškem ministerstvu. Te
dni je odstopil grški vojni minister Kumun-
dros, ki se je s prestolonaslednikom mnogo
trudil za preosnovo in zboljšanje grške ar-
made. Imela sta oba najboljše nade, a spod-
letelo jima je. Finančni minister ni hotel
dovoliti, da bi se v vojni proračun za le-
tošnje leto naknadno vsprejela postavka
4½ milijona drahem za izvedbo vojne or-
ganizacije. Mož se je izgovarjal, da treba
spreminjati postavke v celem proračunu, ter
sploh kratko izjavil, da raje odstopi, nego
bi se udal tej zahtevi. Pričela se je potem
bitka mej obema ministroma, a propadel je
vojni minister, ker preosnova armade menda
nima ravno dosti privržencev.

Knjige in časopisi.

»Mladiški cvet« — »Flos juvenilis« se
imenuje latinsko-slovenski dijaski molit-
venik, ki je ravnokar izšel. Sestavil in izdal
ga je g. Jožef Benkovič. Ta lična molitvena
knjiga, ki na 364 straneh priročne oblike
podaja raznovrstne, jako spretno nabrane
nabožne tvarine, bode jako dobro došla slo-
venskim dijakom gimnazijcem in drugim,
kateri razumevajo latinščino. Več o tem
molitveniku spregovorimo prilično pozneje. Na
prodaj je v Ljubljani v »Katol. bukvarni« in
prodajalnici H. Ničman v platno vezan izvod
po 2 K 20 h, v usnje vezan pa 2 K 60 h.

Umetnost.

Iz Brusnic se nam poroča: Novo
sliko sv. Uršule in tovarišic (116 × 197) do-
bila je te dni brusniška cerkev iz rok Ma-
tije Brađaška, slikarja v Kranju. Ni epo-
halno delo, tudi nismo šteli zanjo stotakov,
če računimo še v stari veljavi, pa je vendar
tako lepa, da sem je vesel, kedar jo vidim.
Če bi prišel v priliko naročiti enako sliko,
rekel bi kar slikarju: naredite ravno tako
skupino, ravno te obraze, ravno te barve,
skratka: kopirajte jo. Na Dunaji, v Parizu
sicer ne bode dobili prvega venca, na Slo-
venskem pa bode lahko vsaki cerkvi kras
in spodbuda gledavcu

Pristavim, da imamo v Velikih Brus-
nicah tudi druge slike imenitnih mojstrov.
1898. naslikal je Grohar sv. družino, ki
je bila takrat močno pohvaljena v časopisih,
pa kmali se je sodba o tej sliki močno —
strelnila. Ne mislim je zdaj ocenjati, videti
pa je, sodečemu po ocenah zadnjih nje-
govih slik za Brezje, da je v Monakovem
zelo napredoval, in da je tudi drugim »na-
šim slikarjem le svetovati, da gredo po Gro-
harjevem vzgledu tudi vsak za kaj časa v
Monakovo. Za inventarizatorja domačih slik
pa omenjam, da je slika v velikem altarju
brusniške cerkve (220 × 310) Langus-
sova, kar kaže podpis: Langus 1848. Kri-
stus na križu je menda kopija, pa je moj-
stersko delo. Sv. Janez in Marija pod kri-
žem na tej stiki in pa na dveh stranskih
altarjih: slika sv. Jožefa s podpisom ML
1851. in Marijino vnebovzetje brez podpisa,
obe v velikosti 95 × 162, kažejo navadni
Langusov značaj.

Dopisi.

Iz Bohinja, dne 18. januarija. Ubegla
šolarica. Pred 14 dnevi se je priklatila na
Nomen deklica beračit, oziroma prosit službe.
Po zunanosti bi jo sodil kakih 11 let. Dobri
ljudje so se sirotice usmili, takoj so bili
voljni jo z vsem oskrbeti vsaj toliko časa,
da se dožene, kam je otrok dostojen. Ob-
našanja je prikupljivega ter govori dobro
nemško. Na vprašanje, kako se piše, kon-
sekventno zatrjuje Katarina Vok. Svoje si-
romaštvo zna izborno slikati. Pripoveduje,
da ji je mati predlanskim umrla v Radov-
ljici, očem pa lansko leto v Beli Peči —
potem, da je služila ondaj kot pestunja pri
neki tuji družini. Ker je ista v jesen odšla
iz letovišča domu, nima službe, ne ljudi, da
bi za njo skrbeli, zatoraj se mora s pro-
sjačenjem preživeti. In res njena zunanost
kaže, da dekletu to opravilo dobro tekne.
Komu bi se ne smilil otrok, koga bi ne ga-
nilo ljubkonoavno pripovedovanje? In vendar
— kolika prevara!

Slučajno se je mudil brat onega gospo-
darja, kjer je bil otrok tako prijazno vspre-
jet, v neki gostilni v Lescah po opravilu.
Kmalu se govor zasuče na ubeglo deklico-
šolarico.

Kako se toraj mož začudi, ko izve, da
je deklica materi ušla, in da je vse, kar je
povedela, nesramna in premišljena laž. Ne
piše se Katarina Vok, ampak Gabriela Twrdy.
Mati — žena delavca na železnici, živi v
Lescah.

Užaljena mati na to sama toži svoje
dete proseč moža, naj otroka pripelje nazaj,
ali naj deklico obdrži; izroči mu njeno
šolsko torbico s knjigami in spričevali vred.

Pa predno je prišel mož domu, jo je
deklica že popihala dalje v Bohinj, popu-
stivši na Nomen svojo culico. In tako pro-
sjači sedaj Gabriela dalje ter z lažjo slepari
dobre ljudi. Menda so mlado potepuhinjo
vendar včeraj zasačili ter izročili materi
nazaj.

Spričevala — in teh ima stiri — kažejo,
da je bila v Ljubljani meseca aprila 1890.
rojena. Šolo je obiskovala v Ljubljani, na
Dobravi pri Zasipu, Celovcu in sedaj v
Lescah. V nravnosti ima povsod 3. — Ko-
maj deset let star otrok in vendar tako
razvit in prekanjenozloben; kaj še-le bo, ko
doraste? Morda še ni prepozno. Mlado drevo
se da vpogniti in cepiti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. januarija.

**Dež. predsedniku ekscel. baronu
Heinu** se je zadnje dni zdravje zdatno zbolj-
šalo.

**Dopolnilna deželno-zborska vo-
litev.** V soboto 20. januarja voli trgovska
in obrtna zbornica deželnega poslanca na
mesto umrlega zborničnega predsednika
Perdana.

Razžaljeni ljubljanski »Turnarji«.
Včeraj se je državno sodišče pečalo z ljub-
ljanskim »Turnvereinom«. Ljubljanski »Tur-
nerji« so hoteli premeniti društveno zna-
menje v toliko, da bi znamenje viselo na
mestu na belo-zelenem na črno-rudečem
zlatem traku. Deželna vlada pa te želje ni
potrdila in tudi ministerstvo notranjih stvari
ni ugodilo pritožbi turnarjev. Pred državnim
sodiščem je včeraj zastopal ljubljanske tur-
narje dr. Moriz Weitlof, ki je bil mnenja, da
smejo turnarji imeti to znamenje, ker smejo
tudi slovenska društva nositi belo-modre-
rudeče barve. Zastopnik notranjega ministerstva
je včeraj zastopal pred sodiščem mnenje, da
imajo črno-rudeče-zlate barve politični pomen,
ker jih Nemci sami proglašajo za barve
nemške celokupnosti. Sodba se razglasi jutri.

Duhovščina in konsumna društva.
Pod tem naslovom piše »Slov. Gospodar«:
Vsako zadrugo na Sp. Štajerskem potisnejo
nemški in nemčurski trgovci v konsumni
koš in vsak konsum obesijo duhovnikom na
hrbet. Vendar pri nas vé tudi vsak otrok, da
spodnještajerska duhovščina v svoji ogromni
večini nima s konsumi ničesar opraviti, in
to je sreča za trgovce, kajti če bi le z ma-
zincem ganila za konsumna društva, bilo bi
jih danes več, kakor jih je v resnici. Mi po-
znamo le 5 konsumov na Sp. Štajerskem in
pri večini so duhovniki nedolžni, a ljudstvo
jih hoče.

»Edinosti« ni všeč, da smo jo opozo-
rili na skandalozen dopis, objavljen v »Uči-
teljskem tovarišu«, v katerem so nečuvno
v svoji časti napadeni isterski duhovni in
oni učitelji, ki z duhovni v jedinstvi delu-
jejo za zapuščno šolstvo na Primorskem. Mi
smo še danes tega mnenja, kakor smo bili
tedaj, ko smo omenjeno notico pisali, da bi
bila dolžnost »Edinosti« tako krivično pisavo
zavrnuti, zato naj v svojem resnično liberal-
nem mišljenju tudi nam dovolí, da smo izra-
zili v tem svojo sodbo.

Tri občinski volitvi na Viču so
včeraj po precej hudi borbi zmagali v vseh
razredih dosedanji možje. V I. razredu je
bilo oddanih 9 glasov, v II. 21 in v III. 87
glasov. Izvoljeni so bili v prvem razredu s
petimi glasovi: Jan. Novak, Pavel Pan-
ce, Fran Novak in Andrej Mesesnel; v
drugem Josip Laurič z 21 glasovi,
Jan. Svetlič, Andr. Knez in Fr. Oblak
so dobili po 11 glasov; v III. razredu Fr. So-
jer soglasno, Andr. Marinko je dobil 50
glasov, po 46 pa Jak. Marn in Fr. Ja-
vornik.

Na mariborskem okr. sodišču so
nemški uradniki malo vznemirjeni, ker se
predsednik dr. Greistorfer poslavlja, ki je
tako rad zapiral oko, kadar bi moral z obema
gledati na njih ravnanje. Sedaj si iščejo tako
med seboj novega predsednika. Seveda iz-
med njih nima nobeden one kvalifikacije, ki
bi ga usposabljala za tako važno mesto.
Vsled tega je nevarnost, da pride kak Slo-
venec, ki jih nadkriljuje s svojimi sposob-
nostmi. Da se ta nevarnost odstrani, začeli
so že nemški listi na morebitne slovenske
kandidate metati blato obrekovanja, da jih
vsaj v javnosti kompromitirajo. Tako so raz-
glasili, da bo dr. Fohn kmalu predsednik (!)
»Narodnega doma«. Dr. Fohn pa se ne ude-
žuje niti slovenskega niti nemškega družab-
nega življenja, torej je ta vest le grda za-
vist neznačajnih tovarišev.

V Mariboru je na shodu trgovcev dne
15. t. mes. državni poslanec Francelj Girst-
mayer udrihal tako ostudno in strastno po
mariborski duhovščini, da so ga trgovci
sami začeli miriti in prositi, naj vendar neha
in ne napada ljudi, ki niso navzoči in ki to-
rej ne morejo braniti svoje časti. To so se-
veda nemški časniki zamolčali.

Demoralizacija ob meji. S Štajer-
skega: Nemci naperjajo v zadnjem času vse
sile, da spravijo uplivne kmetske može v
svojo odvisnost. Ker jih ne morejo pridobiti
s prepričevalnimi besedami in tehtnimi raz-
logi, začeli so delati z denarjem. In denar
— dela čudeže. Prej značajni možje začnejo
omahovati, naše vrste postajajo redkejšje in
moč nasprotnikov raste. Da, dr. Brejce je trdil
v Trstu na občnem zboru »Naše Straže«
prav, ko je rekel, da moramo ves kapital
vreči na meje! Slovenska meja se umika
nemškemu kapitalu in nemški demoralizaciji.

V ptujski okolici vlada med ljud-
stvom že delj časa velika nevolja nad urad-
niki ptujskega sodišča. Nobeden ni več slo-
venskega jezika in zato je občevanje ljud-
stva z njimi skrajno težavno. Zraven pa še
nekateri uradniki, pred vsemi adjunkt Kro-
naser, občujejo z ljudstvom v tonu, ki se
ga niti gospodar nasproti svojem hlapcu
ne bi upal rabiti. Da ptujsko sodišče ne
more biti vzorno v občevanju z ljudstvom,
se da sklepati že iz tega, da je ondotni
sodnik dr. Glas istoveten z nekdanjim celj-
skim avskultantom, ki je kričal v uradu
nad Slovencem: »Windischer Hund!«

Gostinčarjevi porotniki. Celjski urad-
ni list »Deutsche Wacht« prinaša kot prva
seznamek porotnikov za prihodnje zasedanje,
ko pride tudi Gostinčarjeva afera na vrsto.
Če kdo v loterijo 5 številki stavi in vseh 5
zadene, pravimo, da je to več kot slučaj.
Isto smemo reči o to pot izžrebanih porot-
nikih. Vsakomur je znano, da Nemei v celj-
skem sodnem okrožju ne zavzemajo niti
20 odst., — a kljub temu je prvotna porot-
niška lista sestavljena tako duhovito nepri-
stransko, da je prišlo pri prvem žrebanju
komaj 20 odst. Slovencev med porotniki.
Tedaj ravno recipročno razmerje s številom
prebivalcev. Sploh pa mislimo, da se gosp.
Gostinčarju vkljub tolikim nemškim porot-
nikom ni bati pogubljenja, ker njegova stvar
je sveta in pravična. — Jako se čudimo, da
beremo med porotniki: Francelna Rakuš,
Rascha, Rauscherja, Urschkota, Dr. Langerja

itd. same politično pronsirane osebe v varstvo pravice pričakujemo od celjskega državnega pravdnštva, da odkloni take porotnike. Sicer bi pa tudi od g. Wurmserja pričakovali, da je pri izločevanju predlaganih porotnikov ozir. pri izbiranju zaupnih mož bolj nepristranski in da si zapomni razmerje Slovencev in Nemcev v svojem okrožju, namreč 5 : 1.

Umri je, kakor se nam brzojavno poroča, danes dopoldne pri usmiljenih bratih v Kandiji pri Novem mestu č. g. Hrovat, kaplan iz lavantinske škofije, rojen v Svetem Križu pri Kostanjevici. N. p. v. m.!

Na Brezjah je bil običajni shod na sv. Antona puščavnika dan izredno obiskan. Mnogo romarjev je gotovo privabil novi oltar in nova slika tega svetnika. Še ob nedeljah ni cerkev toliko napolnjena, kakor ta dan.

Državnozborna volitev na Goriškem. Včerajšnja »Soča« je objavila dr. Staniča oklic na volivce. G. dr. Stanič pravi v oklicu, da samostalno kandiduje za državni zbor. »Soča« ga seveda priporoča. Na drugem mestu piše »Soča«, da je po kmečkih občinah živahno volilno gibanje. Vseh volilnih mož je 291; v Ločniku so trije italijanski.

Štrajk. Iz Prevalj na Kor., 17. jan.: V premogokopih na Lešah so ustavili danes delo zavoljo zmanjšanja plač. Premoga manjka do sedaj nad sto vagonov. Drugi dan je prišel okrajni glavar iz Velikoveca preiskavat razmere med tukajšnjimi delavci; do sedaj ni dosegel še nobenega uspeha.

Štrajk rudarjev trboveljske premogarske družbe. Te dni so imeli v Celju zastopniki delodajalcev in delojemalcev sejo, pri kateri se vodstvo trboveljske premogarske družbe ni prav nič udalo stavljenim zahtevam. Prihodnjo nedeljo bo zopet posvetovanje in če premogarji tudi takrat nič ne dosežejo, se v ponedeljek začne štrajk.

V Trstu so včeraj iz Lloydovega arsenala spustili v morje nov avstrijski parnik »Styria«.

Društvo poštarjev za Kranjsko, Primorje in Dalmacijo bode dne 29. t. m. v Trstu imelo izredni občni zbor. Pesvetovali se bodo o uredbi pošte na deželi.

Živine so v minolem letu na litijski postaji naložili 1596 glav, in sicer 1399 volov, 115 krav, 77 telet in 5 bikov. Največ živine so izpeljali na Bavarsko in v Švico. Na Vidmu pa so naložili 1772 prešičev in 202 goveje živine.

Trgovec s prešiči, nek posebno »brih-tens«, je bil počastil nek semenj v začetku zime. Svinje so bile po ceni, drugih velikih kupcev ni bilo, on jih kupi nad petdeset. Tehta jih pred mestno hišo na tehtnici za vozove, in sicer vsako svinjce posebej, tudi če jih je več od enega gospodarja. Pri izplačevanju v gostilni pri novomeškem kolo-dvoru kupi vsakemu prodajalcu, ozir. prodajalki pol litra vina (pravijo, da je bilo slabo), odtegne pa vsakemu rekoč: en gol-dinar od vsacega prešiča za sekuranc, 20 kr. pa za pol litra vina; tam-le je, če češ ga spij, če nočeš (ker so se splošno branili take gostoljubnosti), pa pusti. To ti je bilo pridušanja in srčnih voščil in vpitja tisto popoldne, češ, mi nismo tako »zglihali«. Mož pa je bil čisto mirne vesti, saj je imel po leg sebe revolver na mizi. Pravili so, da je Židanov, baje iz Ljubljane. — Tehtnico za svinje v Novem Mestu naj bi pa pač preskrbel občina, ki ima od sejmov nekaj tisoč dohodkov, ne glede na dobiček, ki ga imajo trgovci in krčmarji. Nerodno je voziti svinje skozi celo mesto, četrt ure daleč na sejmišče, od tam skozi največjo, življenju nevarno gnječo, n. pr. »na vratih« zopet nazaj pred mestno hišo in po isti poti nazaj na kolo-dvor. Tehtnica naj bi bila na sejmišču ali vsaj blizu sejmišča. Tudi ne verjamem, da bi se dalo na veliki vozovom namenjeni tehtnici zlasti v snegu in blatu na kile natančno tehtati. Saj se dobe tehtnice navlašč za malo živino narejene.

Nova mera in vaga? N. prim. na novomeškem trgu kmet prašiča nikakor ne more prodati kakor na staro. Če le zine: prodam na kilo, se kupec kar obrne. Tehta pa se potem na mestni tehtnici na kilo in kupec preračuni na staro vago. Kmet mu ne zaupa — in ima prav — te išče n. pr. kakega dobrega štacunarja, da mu tudi pre-

meni kile na funte. Kako se že piše — letošnje leto?

V Staro trški župniji pri Raketu je bilo oklicanih v l. 1899. le 35 parov, poročenih v fari pa samo 23 parov. — Rojenih 176, umrlo pa jih je 158, največ otrok, namreč 82 za ošpicami, škrlatico in grčo (difteritis). Med odraslimi jih je umrlo 15 čez 70 let starih, 5 čez 80 let starih, in 1 ženska je doživela 92 let 4 mesece. Iz tega se vidi, da Ložka dolina ni nezdrav kraj.

Gvidon baron Call, o katerem se govori, da bode imenovan trgovskim ministrom, je bil leta 1849 rojen v Trstu, a izrejen v Gradcu. Bil je več let atašé pri poslanstvu v Carigradu in zadnji čas generalni konzul v Sofiji. Pravijo, da dobro pozna avstrijske trgovske razmere. To se je že o marsikaterem govorilo, in vendar je šla avstrijska trgovina rakovo pot.

Novi nabiralniki za pisma po zistemu Vlček pritrjujejo sedaj v raznih delih mesta. Priporočali bi poštni upravi, naj se ob tej priliki spomni tudi Opekarne ceste s številnimi štradoni in prihrani ondotnemu prebivalstvu daljno pot do prvega nabiralnika za pisma.

Vojska v Buri v Šiški. Dolgo časa je trajalo, predno so se izvedele podrobnosti o prireditvi Ognjevit Kozj-ka v Šiški na čast »nesrečnim Buram«. Veselica je bila dobro obiskana in veselje splošno. Taka so bila prva poročila. Včeraj pa so prišla v Ljubljano drugačna poročila. Iz Šiške je došel brzojav: Angleži so napadli šišenske Bure pri Kankertu. Na čelu Burov je baje stal Ognjevit Kozjek. Jeden Anglež je obkran.

Nov poštni urad. Dne 1. februarja t. l. odpre se v Srednji vasi v Bohinju na Gorenjskem, okraj Radovljica nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada. — Zvezo bode imel s poštnim omrežjem po vozni pošti, koja se bode vpeljala med Srednjo vasjo in Bohinjsko Bistrico.

Zdravje v Ljubljani od 7. do 13. januarja. Novorojencev 13, 3 mrtvorjeni, 18 jih je umrlo, in sicer 1 za grižo, 1 za vrtico, 4 za jetiko 1 vsled mrtvouda, 1 vsled nezgode, 10 za različnimi boleznimi, med njimi so 3 tuji, 5 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za škrlatico, 1 za tifuzom, 2 za vrtico in 3 za noricami.

Klovn Hlevek je bil včeraj izpuščen iz zapora okr. sodnije. Ves vesel je romal po ljubljanskih gostilnah ter predstavljal razne svoje »kunštie«. Pri predstavah pa ni bil srečen, ker ga je zalotil policaj. Vprašal ga je po dovoljenji, ker pa dovoljenja ni imel, romal je ubogi ogerski klovn kislim obrazom zopet na rotovž.

Iz ogerskih civilnih matic. Leta 1898 je bilo na Ogorskem sklenjenih 134 541 zakonov, med njimi 9291 le civilno. Od teh pripada na katoličane 822 slučajev, gr.-kat. 178, vzh.-grških 1097, žide 2643. Mešanih zakonov je bilo civilno sklenjenih 2167, jeden katoličan, 633 gr.-kat., 246 vz. grških, 339 židovskih. Mešanih zakonov sploh je bilo 12.566, od teh ni zahtevala katoliška stranka v 9602 slučajih kat. vzgoje otrok. Zakonov je bilo ločenih 1343, l. 1897 672, 387 pa l. 1896. Oskrbovanje državnih matic na Ogorskem potrebuje na leto 1,200.000 gl.

Ogerska kvota. Od vsacih sto postopavcev v plzenskem okrajnem glavarstvu je bilo po uradnih izkazih 79 Mažarov, 2 Hrvata in le 19 Avstrijev. Kakor se vidi, Mažari v tem slučaju niso tako trdi, kakor pri skupnih državnih troških.

Podražene sveče Ogorski in avstrijski fabrikanti sveč so v dogovoru, da ožive mej seboj kartel. Tako se bodo torej podražile tudi sveče.

Mož s tenko vestjo je neki igravec s harmoniko Ertl v bližini Karlovih varov. V preteklem letu ni uležil nič manj nego 188 tožb radi razžaljenja časti.

Samomori na Dunaju. Na Dunaju so bili l. 1899 403 samomori.

Blazni ženi morilki. Iz dunajskih zaporov so oddali dve ženi v blaznico. Jedni je ime Ivana Braun. Omožena je bila z nakarjem. Mož je bil priden in pošten. Mnogo je pretrpel radi vednih izbruhov ljubosumnosti svoje žene. Ti izbruhi so se vedno bolj

množili. Končno je prišlo do katastrofe. Ivana Braun si je domišljala, da jo bode mož umoril, da se je znebi. Kupila je žveplenevo kislino. Po noči je polila ž njo moža in mu jeden del tekočine ulila v usta. Strašno je kričal mož v bolečinah. Sosedji so prihiteli ter ga polivali z vodo. Zaman — mož je v groznih bolečinah umrl. Tudi sebe je morilka polila, a ne smrtnonevarno. Sedaj so zdravniki določili, da je blazna in romala je iz zapora v blaznico. Ž njo pa so poslali tudi neko Jožefo Braune, ki je najela nekega znanca, da bi umoril njeno taščo. Tudi pri tej so se pokazala znamenja blaznosti.

Milan našel je mojstra. Listi poročajo, da je neki Wiener pregovoril razkralja Milana, da je zavaroval svoje življenje za več milijonov. Obljubil mu je namreč, da takoj dobi večjo svoto, ako vplača prvi obrok. Milan se polakomni in res plača 100.000 gl. kot prvi obrok. Wiener spravi denar v žep kot svojo provizijo. Ker pa Milan ni več plačal, je banka pogodbo uničila in Milan je zgubil 100.000 gl.

Tiskarna v vojski. Glavni urednik lista »Volkstein« in stavci so morali z Buri v vojsko proti Angležem. Vzeli pa so seboj vse priprave in tako list sedaj izhaja v vojski.

Brzojaviti ni mogoče v kineškem jeziku. Mesto kineških črk so določene številke, ki se naznanijo po žici v druge kraje. Uradnik, ki prejme brzojavko, mora imeti pri rokah besednjak, da spremeni številke v dotične besede.

Društva.

(Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani) ima javno redno sejo v soboto dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne v magistratni dvorani. Dnevni red: Volitev zborničnega predsedstva za l. 1900. Volitev zastopnikov v odbore obrtnih nadaljevalnih šol. Poročilo o pravilih zadruge frizerjev in brivcev v Ljubljani. Poročilo o zakonskem načrtu glede premembe in popolnitve §§ 59 in 60 obrtnega reda. Poročilo o novem pravilniku mestne klavnice. Poročilo o dopisu dunajske zbornice glede prememb obstoječega železniškega obratnega opravilnika.

(Občni zbor slovenskega delavskega pevskega društva »Slavec« v Ljubljani) vršil se je v nedeljo dne 14. t. m. Po predsednikovem nagovoru poročal je tajnik, da je imelo društvo v pretečenem letu poleg več manjših čez dvajset večjih nastopov ter da je o binokostnih praznikih napravilo velik izlet v Zagreb ter se ondi udeležilo slavnosti blagoslovljenja zastave hrvatskega pevskega društva »Sloboda«. Povodom svoje petnajstletnice priredilo je društvo veliko ljudsko slavnost, ki se je vsestranski dobro obnesla. Članov imelo je 9 častnih, 20 ustanovnih, 253 podpornih in 53 izvršujočih, skupaj 335. — Iz blagajnikovega poročila posnamemo, da je imel »Slavec« 2078 gl. 74 nv. dohodkov, troškov pa 1597 gl. 06 nv., torej prebitka 481 gl. 68 nv. Pri volitvi bili so enoglasno odnošno z veliko večino glasov voljeni: Iv. Dražil predsednikom, Valentin Kopitar podpredsednikom, Josip Cilenšek tajnikom, Aleksander Götzl blagajnikom, Karol Götzl, Artur Jakše, Jakob Lumbbar, Karol Puc in Jakob Zabukovec odbor-niki; revizorjema pa: Albin Debevc in Josip Florjančič. — Izmed raznih predlogov bil je najvažnejši oni, da naj društvo ust. novi podporni sklad, iz kojega bi se dajale podpore bolnim in brezposelnim članom. Predlog se je sprejel ter odkazal odboru v pretresovanje. — Izrekla se je tudi zahvala ljubljanskim časnikom, ker so radevolje podpirali društvo, in pa staremu odboru, ki je društvo tako spretno vodil. — Nato je predsednik občni zbor zaključil.

(Pri občnem zboru delniškega društva »l. Narodni dom« v Novem Mestu) 4 t. m. bilo je navzočih 17 delničarjev, ki so zastopali 115 delnic; isti je odobril: 1. tekoči račun za leto 1899 v prejemkih 1104 gl. 43¹/₂ kr., v izplačilih 1103 gl. 59 kr., v preost. 74¹/₂ kr.; 2. bilanco z imetkom 10.644 gl. 72 kr., in zavezami 10.186 gl. 53 kr.; 3. rezervni fond z 1307 gl. 21 kr., ter je sklenil, da se za leto 1898 in 1899 ne izplača nobena dividenda. Nadalje se je sklenilo, da se ugoti prošnji društva čitalnica glede znižanja obrestne mere od 3 odstotkov na 1 odst. tek za dobo treh let in da se spremene sledeče točke pravil: § 4. Namesto sedanjega teksta naj se glasi: Družba razglašja svoja oznanila s pravno veljavnostjo v »Dolenjskih novicah« in jednom slovenskih dnevnikov v Ljubljani. § 14. Za sklepčnost potrebno število delničarjev se od deset skrči na pet. § 24. Po besedah: Vendar se mora 10 odstotkov čistega dohodka za rezervni fond odločiti — se pristavi besede: dokler re-

zervni fond ne doseže 10 odstotkov glavnice. § 25. Iste besede (kakor v § 24.) se uvrate med 1. in 2. vrsto. — V upravni svet se izvolijo za dobo dveh let gg.: dr. Alb. Poznik, dr. Jakob Schegula, dr. Edvard Volčič, Simon pl. Sladovič, Ivan Krajec in Ad. Pausser sen. V pregledovalni odsek za l. 1900 pa gg.: Alfonz Oblak, Adolf Pausser jun. in Vinko Umek, zadnja dva tudi za podpisatelja zapisnika.

(Pevsko društvo »Zarja« na Brdu) bode imelo v nedeljo 21. t. m. pop. ob 1/4. uri občni zbor v prostorih gostilne pri Švarcelnu na Prevojah po sledečem vs-poredu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo starega odbora. 3. Volitev novega odbora za l. 1900. 4. Prememba §§ 17. in 21. društvenih pravil. 5. Petje in prosta zabava. Vse cenjene člane vabi k udeležbi odbor.

Narodno gospodarstvo.

Draga mitnina za prešiče.

Iz ljubljanske okolice 15. jan.

Če kaka stvar, potrebuje gotovo regulativ za mestne mitnice temeljite premembe. Poglaviten dohodek daje kmetovalcu še vedno govedoreja in prešičereja. A grozna je mitnina, katero mora kmetovalec na ljubljanskih mitnicah od tega svojega »pridelka« plačevati. Ta mitnina je že v splošno prevsoka, je pa še posebno posamično kričeča, kakor hočem v naslednjem dokazati. — Letošnjo zimo je kupčija s prašiči kaj slaba. Kriva je temu odprtija na hrovaški meji, pa obilica domačega blaga, največ pa nova nagodba. Najlepše rejani prašiči se plačujejo po 19—23 kr.; če pa niti dveh stotov ne doseže, pa le po 16—18 kr.; In mitnina? Ta je od vsega blaga jednaka. Ti moraš plačati na mitnici od vsake živali kar 2 gold. 36 kr., še predno veš, bodeš li blago prodal ali ne. Pri tem se nič ne vpošteva, koliko tehta tvoja žival; ima li do štiri stote ali pa še enega ne doseže. Plačaj 4 K 72 hl. pa mir besedij. Sedaj pa pomislimo, kako krivično je tako ravnanje, ki zlasti mallega posestnika najhuje zadene. Znano je, da mali posestniki ne dovažajo lepo pitane, težke živali na trg, ker jim manjka vseh sredstev v to. Recimo, da proda kmetič pajska s težo do ali čez en stot. Tacih se proda največ. Za to žival je prejel v ugodnem slučaju do 36 K. Od tega pa je plačal na mitnici 4 K 72 h. 13.1 odst.!

Veliki posestniki, ki si morejo nabaviti živali boljšega plemena pa je tudi izpitati z redilnimi umetnimi krmili, postavijo na trg živali z veliko večjo težo, prešiče s štiri do pet stotov. Tako blago se prvič mnogo dražje plačuje, drugič pa že zaradi večje teže mnogo več vrže. Toda mitnina od takega kolosa je ista, kakor od kakega »mačka.« Recimo, da je prodal boljši posestnik ščetinca s težo petih stotov. Če ga je prodal po 46 h., je prejel za žival 230 K. Na mitnici je plačal od nje 4 K 72 h., to je 1.88 odst. ali 11.22 odst. manj nego mali posestnik! Ni li to v nebo vpijoče? — Zato nam je lahko umljiv prizor, ki smo ga na prešičjem trgu letos sami videli. Kmetica je prodala dvoje živali. Prejela je za nje nekaj nad 60 K. Žena je začela z denarjem v roki milo jokati. In kako bi tudi ne jokala? Kdo ne ve, kolikokrat mora biti gospodinja, dekla mokra, ko išče za žival piče; koliko gre kurjave, oblude, zita! In sedaj ves prešič 30—34 K. Od tega pa na mitnici odpade kar 9 K 44 h. mesar-kupec ti že kar naprej od vsake prodane živali odračuni za en liter vina. Če gre žival še čez mejo, se zahteva neka zavarovalnina 1 K. In tako imaš naposled za ves svoj obilni trud velik minus ali primanjklaj. To mi bode rad potrdil vsak skušen kmetovalec. Ravno ista je pri teletih. Si potegnil za tele 80 ali pa 20 K, eden kakor drugi plača na mitnici 4 K 24 hl. Tako je revež vedno in povsod tepen, kamor se obrne.

Nujno je torej, da v tem oziru ljubljanski magistrat kaj vkrene, da se odstranijo grozne krivice, pod katerimi revež toliko trpi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj. 19. januv. Cesar je potrdil od dež. zbora koroškega sklenjeni zakon o povišanju deželne naklade za pivo.

Dunaj, 19. januarja. Danes se je izvršila sprememba ministerstva. Wittek je ob desetih dopoldne izročil cesarju ostavko kabineta, ob 11. uri je bil Körber v avdijenci ter dobil potrdilo liste, katero je predložil za nov kabinet.

Cesarska imenovalna pisma se jutri objavijo. Novi ministri imajo danes ob petih svoj prvi posvet.

Dunaj, 19. jan. „Narodni Listy“ pišejo jako oistro proti Körberjevemu ministerstvu ter dokazujejo, da v češkem narodu po dogodkih zadnjega časa ni onega duha, ki bi bil pripravljen za kaka pogajanja. Za češkega ministra določeni Režek vstopi v kabinet kot uradnik in nima nobenega dogovora s češkimi poslanci, torej tudi njegov vstop za Čehe ne to odločilen.

Dunaj, 19. jan. Schönerer v „Ost. D. Rundschau“ zahteva nemški državni jezik, je proti notranje-uradnemu češkemu jeziku ter zahteva prednost nemščine za vse dežele, ki so bile nekdanj pri nemški zvezi.

Dunaj, 19. jan. Kasacijski dvor je danes ugodil pritožbi državnega pravdnikstva v Inomostu proti oprostitvi urednika šaljivega lista, Habermana, ker je sežgal škofov pastirski list, ter ukazal novo razpravo.

Krakovo, 19. jan. Neki Kostaniček je tukaj umrl na sumljivih znamenjih kuge. Komisija zdravnikov bo truplo raztelesila, da se natančno določi vzrok smrti.

Vojska v Južni Afriki.

General Buller in Warren sta že prekoračila Tugelo na označenih mestih: pri brodu Potgieters severno od Springfieldda in na cesti mej Weenenom in Ladysmithom. S tem pa seveda ni rečeno, da je že cela natalaska armada prekoračila reko Tugelo, in sicer, kakor se sedaj sodi, samo malo Tugelo, marveč le jeden ali dva oddelka Bullerjeve armade. Pri Springfielddu je izvršil delo do četrtka samo gen. Lyttleton s pomočjo lorda Dundonald, ki mu je pripravjal pot in poskrbel za prevoz na brodu pri Potgieters-Furth. Hildyardova brigada je ostala v Springfielddu. Minuli torek in sredo so se tudi ostale čete pomaknile preko reke ter zasedle holme ob levem Tugelinem bregu. Buri so bili iznenadeni, posebno oni, ki so se ravno kopali, in se niso prav nič ustavili prodirajočim Angležem.

Istotako je vsepešno prodiral general Warren s celo svojo armado šest milj proč proti zahodu od Wagonfurtha, vendar pa se je moral dobro biti z burskimi četami. Zasedel je potem Spionkop, dve milj severno od reke. Poročilo, datovano iz Spearmans-farma 17. t. m. ob 9. uri 20 minut, pravi končno, da so se pokazale izredne težkoče pri prehodu. Mej drugim je tudi voda prodirala v vozove.

Tako angleški vojni reporterji. V tem poročilu, ki pa je mimo grede omenjeno, zelo pozno in se celo londonski vojni urad čudi, zakaj Buller o tem velevažnem koraku poroča še le čez teden dni, je pa precej nejasnosti. Pred vsem ni v angleških vojaških zemljevidih zaznamovan niti jeden kraj, o katerih trdita generala da sta jih zasedla. Dalje ne morejo umeti londonski krogi, kam je tako nenadno zginila močna burska posadka onstran reke pri brodu Potgieters, da Lyttletonu in Hildyardu ni provzročala nikakih ovir in sta opazila le nekaj kopajočih se (!) Burov. Konečno bi pa svet tudi rad vedel, koliko mož je prekoračilo vodo, koliko jih je še v glavni armadi pri Chieveley-Colenso in ali so Angleži sploh prekoračili glavno reko Tugelo, ali samo nje neznatni dotok, imenovan Mala Tugela, ki se dotika Springfieldda.

Dokler vojskovodja Buller tega ne pojasni, ne bo pomiril londonskih krogov, še manj pa zunanji svet, ki tako nerad veruje prvim angleškim poročilom o zmagah.

Berolin, 19. jan. Države namera-vajo sklicati konferenco za pregled pomorskega vojnega prava.

London, 19. januarija. General Buller je brzojavil Robertsu v Kapstadt: Jedna brigada z jedno baterijo je prekoračila Tugelo pri Potgietersdriftu. General Warren je pet milj zahodno od Trichardsdrifta napravil most preko Tugele. Njegova armada je 17. t. m. prekoračila reko. Pričakuje se, da 18. t. mes. pride tudi ostali del do severnega obrežja. Warren meni, da bo lahko izognil se 5 milj od desnega krila naha-jajočemu se sovražniku.

London, 19. jan. Reuterjev urad poroča iz Modder-Rivera 17. t. m.: Lord Methuen je izvršil nocoj demonstracijo z večjim oddelkom ter streljal na levo bursko krilo z granati. Našel je, da je sovražnik zelo močen. Buri se niso odzvali. Angleži so se vrnili brez izgub (!).

London, 19. jan. Iz Mafekinga poročajo 3. t. m.: Sovražnik je 1. t. m. obnovil bombardovanje ter provzročil veliko škodo.

Bruselj, 19. jan. Transvalski poslanik meni, da je vest, da se Angleži prekoračili Tugelo, malo verjetna, razen ako so jim Buri zopet nastavili kako zanjko; tudi pravi, da je ob Tugeli zbranih 35.000 Burov, ki so pripravljani meriti se z Angleži.

Rendsburg, 19. jan. Oddelek angleških jezdecev so 17. t. m. zajeli Buri. Ušla sta le dva, ostali so ubiti ali ujeti.

London, 19. jan. Skupna burska armada šteje sedaj 87.000 mož; 52.500 je Transvalcev, 34.500 pa Oranjecev. Predsednik Krüger je pozval sedaj pod orožje vse ostalo moštvo od 14. do 60. leta.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prev. I. B.—č. (Dalje).

V tem, ko je doktor čital, sledil mu je Renzo počasi z očmi, da bi si bolje razjasnil vse in z lastnimi očmi videl presvete besede, od katerih si je obečal pomoči. Doktor se je čutil videč, da je stranka bolj pazljiva nego li prestrašena. — Ta je gotovo pravi lisjak — misli si. „Aha! aha!“ dé mu nato, „radi tega si dal odstriči lase. Storil si pametno; ker si se pa hotel zaupati mojim rokam, ni bilo to potrebno. Stvar je resna; toda ti ne veš, koliko si jaz upam storiti!“

Da umemo to misel doktorjevo, moramo vedeti oziroma se spomniti, da so tedaj pravi bravi in drugi vsakovrstni hudobneži po navadi nosili dolg kosem las, katerega so potegnili na obraz kakor vizir, kadar so koga napadli, posebno ako je bilo treba se zakrinkati in je podjetje zahtevalo ob jednem moč in zvitost. Naredbe tudi o tem niso molčale. Njegova Svetlost (markiz de la Hynojosa) ukazuje: kdor nosi takó dolge lase, da zakrijejo celo čelado obrvi, ali pa kite pred ali za ušesi, zapade kazni treh sto srebrnikov. Ako bi pa ne mogel plačati, obsodi naj se prvič na galejo za tri leta, drugič razven tega tudi še na denarno in telesno kazen, po presoji Njegove Svetlosti.

„Ako pa je kdo plešast, dovoljuje se mu radi tega, pa tudi iz drugih pametnih razlogov n. pr. radi kake brazgotine ali rane, da sme vsled dostojnosti in zdravja nositi takó dolge lase, da pokrije ž njimi take nedostatke. Paziti pa mora in ne prestopiti dolžnosti in potrebnih predpisov, da ne zapade kazni, kakor drugi zločinci.“

„Prav takó ukazuje se brivcem pod kaznijo sto srebrnikov ali pod kaznijo, da se bodo trikrat javno gugali na natezalnici, ali pa pod večjimi telesnimi kaznimi, ako bi bilo treba, da ne smejo nikomur, kdor jim pride pod škarje, pustiti kite, šopa, kodrov, niti daljših las kakor po navadi, in sicer ne na čelu, ne na straneh, ne za ušesi, da ostrižejo tedaj vsakega jednako izvzemši plešaste ali pa sicer ljudi z drugimi nedostatkami, kakor smo uže omenili.“ Šop je bil tedaj takorekoč del orožja, znamenje vseh prepepačev in razuzdancv. Radi tega se jih je prijel priimek „ciuffi.“ Ta izraz je ostal in živi še vedno v narečji z milejšim pomenom. Mislim, da ni nobenega mej mojimi čitatelji iz Milana, ki bi se ne spomnil, da so ga v mladosti roditelji, učitelji, domači prijatelji ali pa posli zvali: „ciuffo, ciuffetto.“

„Res, uže kot mlad deček nisem nosil nikdar šopa“, odgovori Renzo jezičnemu doktorju.

„Midva ne bova nič opravila“, odgovori doktor, strese glavo, hudomušno in nestrpljivo se smejoč. „Če mi ne zaupaš, ne bova nič opravila. Kdor se laže doktorju, sinko, je norec, ki bo povedal resnico sodniku. Advokatu je treba stvar jasno razložiti; mi jo moramo potem zavozljati. Ako hočeš, da ti pomagam, moraš mi povedati vse od začetka do konca, z roko na srcu, kakor spovedniku.“

Imenovati mi moraš osebo, ki te je najela; seveda je najbrže imenitna oseba, a jaz pojdem k njej, da bom storil svojo dolžnost. Ne bom povedal dotičniku, znaš, da sem od tebe izvedel za njegov ukaz; zaupaj mi! Rekel mu bodem, da ga prosim zaščite za mladega obrekovanega človeka. Ž njim vse potrebno ukrenem, da se zadeva srečno in lepo uravna. Razumi me dobro: če bo rešil sebe, rešil bo tudi tebe iz zagate. In če bi se vsa krivda zvrnila na tvoja ramena, ne prijenjam; pomagal sem uže marsikomu iz večje zadrege. Ako le nisi razžalil kakega imenitnega gospoda, potegnem te iz klešč; razumi me, seveda z nekaj stroški! Povedati mi moraš, kdo je razžaljen, kako se zove; po stanu, značaju, lastnostih se bode izprevidelo, če ga bode treba ugnati s tem, da se potegnem za-te pri višjih glavah ali pa ga zapletem v kako hudobijo in mu podtaknem kako hudodelstvo. Ako namreč kdo zna prav porabiti naredbe, ni nikdo kriv in nikdo nedolžen. Ako je kurat pameten mož, dalo se bo ž njim govoriti, ako je pa trdovratnež, poiščemo tudi za njega zdravila. Iz vsake stiske se človek lahko reši; toda treba je za to pravega moža; in tvoja zadeva je resna, resna, ti pravim, resna. Naredba se glasi jasno, in če bi se stvar morala rešiti mej tabo in postavo mej štirimi očmi, potem je zate slabo. Jaz govorim s tabo kot prijatelj; homatije stanejo denar. Če se hočeš srečno rešiti vseh sitnostij, treba bode samo nekaj denarja, odkritosrčnosti, zaupljivosti proti onemu, ki ti želi dobro, in pokorščine, da bodeš storil vse, kar se ti ukaže.“

Mej tem ko je doktor tako čenčal, gledal ga je Renzo strmé in ga poslušal ves zamaknjen kakor bebec, ki zijá na trgu glu-

* ciuffo - šop.

mača, ki si nameče v usta vse mogoče ropotije, potem pa vleče iz ust trak, katerega ni konca ne kraja. Ko pa je spoznal, kaj hoče doktor reči, in kakó dvoumno se je izrazil, pretrga mu trak v ustih rekoč: „Oho, gospod doktor! Kako ste me umeli? To je ravno narobe! Jaz nisem nikomur žugal; jaz se ne pečam s takimi stvarmi, jaz; saj lahko poizveste v moji soseski, da jaz še nikdar nisem bil s pravico navskriž. Le mene so presleparili: prišel sem k vam, da bi zvedel, kako pridem zopet do pravice. Zeló me veseli, da sem videl ono naredbo.“

„Vrag!“ zakriči doktor in debelo pogleda. „Kakšne zmešnjave mi delaš? Saj ste vsi jednaki! Ali mi ne morete stvari jasno razložiti?“

„Oprostite, vi me niste pustili govoriti! Sedaj vam povem stvar, kakoršna je. Vedite, da sem se imel jaz danes poročiti“, dé Renzo in glas mu je postajal mehak — „da sem imel peljati pred oltar deklico, s katero sem imel že vse dogovorjeno začetkom poletja. Na danes nama je določil župnik dan, in bilo je že vse pripravljeno. Namah pa se začne župnik izgovarjati... No, meni je bilo dovolj in prijel sem ga za besedo, da govori jasno kakor je bilo treba; in on mi je priznal, da mu je prepovedano, skleniti ta zakon. Oni mogočnež je don Rodrigo...“

(Konec prih.)

Plasno svileno blago gld. 6-30

in višje! — 14 metrov! — poštnine in carine prosto! Vzorec z obratno pošto; ravno tako črnc, bele in bar. vane - Hennebergove svile - od 45 kr. do gld. 14-65 meter.

G. Henneberg, tovarne za svile
(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curiku. 13 6-1

Gena žitu na dunajski borzi

dné 18. januarija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl. 7-93 do gl. 7-93
Rž za pomlad . . . . . 6-80 „ „ 6-81
Tursica za maj-junij „ 5-26 „ „ 5-27
Oves za pomlad . . . . . 5-38 „ „ 5-39

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
18.	9. zveč.	729.4	4.0	brezv.	dež	
19.	7. zjutr.	735.3	1.2	sl. jzah.	oblačno	25.6
	2. popol.	738.8	2.8	sl. jug.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 4.0°, normale: —2.4°.

Kemične barve za sobne slikarje, **meljne barve** za zidarje ima tvrdka **BRATA EBELI** v Ljubljani, Franciskanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 228 14 11-9

Razdružba-

Registrovana Vipavska vinarska zadruga se je vsled sklepa občnega zbora dné 7. t. m. **prostovoljno razdružila v prid novemu kmetijskemu društvu.** Morebitni upniki naj prijavijo svoje eventuelne terjatve do konca tega meseca.

46 3-2 Načelstvo.

Razpisuje se služba **organista in cerkovnika**

Plača je: okolo 170 gld. v denarju, nekaj prostovoljne bire in daril, 1/4 grunta in gostilna. Nastop prej kot mogoče; prednost imajo Cecilijanci in oženjeni; prosilci naj vložijo svoje prošnje pri 34 3-3

cerkvenem predstojništvu na Prežganjam, p. Litija, 7. januarija 1900.

Dunajska borza.

Dné 19. januarija.

Skupni državni dolg v notah	99-80
Skupni državni dolg v srebru	99-55
Avstrijska zlata renta 4%	99-—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98-95
Ogerska zlata renta 4%	98-65
Ogerska kronska renta 4%, 200	95-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	130-50
Kreditne delnice, 160 gld.	234-15
London vista	242-25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-15

20 mark	23-62
20 frankov (napoleonor)	19-20
Italijanski bankovci	89-60
C. kr. cekini	11-42

Dné 18. januarija.

3-2% državne srečke l. 1854. 250 gld.	160-—
5% državne srečke l. 1860. 100 gld.	159-25
Državne srečke l. 1864. 100 gld.	20-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98-—
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138-50
Dunavske vravnave srečke 5%	259-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96-—
Prijoritete obveznice državne železnice	88-50
„ južne železnice 3%	70-50
„ južne železnice 5%	100-25
„ dolenskih železnic 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	394-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350-—
Avstrijskega ruščega križa srečke, 10 gld.	43-50
Ogerskega	5 . . . . .
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-50
Rudolfove srečke, 10 gld.	55-—

Salmove srečke, 40 gld.	—
St. Genojske srečke, 40 gld.	176-—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	180-—
Ljubljanske srečke	52-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	283-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	78-—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	25-40
Splošna avstrijska stavbinska družba	100-25
Montanska družba avstr. plan.	276-75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	300-—
Papirnih rubljev 100	254-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih, pri izzrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična dolniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni volikozar je mogoče vsocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.